

การศึกษาจินตภาพ เมืองลำพูน เพื่อการอนุรักษ์

นาย พรชัย สุคันไชยนนท์

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการวางแผนภาคและ เมืองมหาบัณฑิต

ภาควิชาการวางแผนภาคและ เมือง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2538

ISBN 974-631-365-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I16405304

A STUDY ON IMAGE OF MUANG LAMPHUN FOR URBAN CONSERVATION

Mr. Pornchai Sutanchaiyanont

ศูนย์วิทยทรัพยากร

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for The Degree of Master of Urban and Regional Planning**

Department of Urban and Regional Planning

Graduate School

Chulalongkorn University

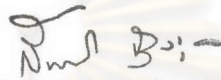
1995

ISBN 974-631-365-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาจินตภาพ เมืองลำพูนเพื่อการอนุรักษ์
โดย นาย พรชัย สุตันไชยนนท์
ภาควิชา การวางแผนภาคและเมือง
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดุษฎี ทายตะคุ

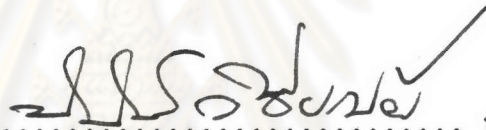

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

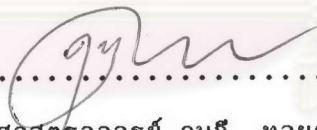

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สันติ ฤงสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิพันธ์ วิเชียรน้อย)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดุษฎี ทายตะคุ)

..... กรรมการ
(นาย นิจ ทิพย์ระนันท์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ขวัญสว่าง อติโพธิ์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

พรชัย สุตันไชยนนท์ : การศึกษาจินตภาพเมืองลำพูนเพื่อการอนุรักษ์

(A STUDY ON IMAGE OF MUANG LAMPHUN FOR URBAN CONSERVATION)

อ.ที่ปรึกษา : ศศ. คุณฎี ทายตะคุ, 491 หน้า. ISBN 974-631-365-7

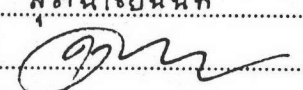

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาเค้าโครงทางจิต (Mental Schemata) ซึ่งเกิดจากการรับรู้สภาพแวดล้อมของสิ่งที่มีคุณค่าภายในเขตเมืองลำพูน เพื่อเป็นแนวทางในการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองลำพูน เนื่องจากเมืองลำพูนเป็นเมืองหลวงของแคว้นหริภุญไชยที่มีความสำคัญในอดีต มีโครงสร้างของเมือง ขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปวัฒนธรรมเป็นเอกลักษณ์สำคัญต่างจากเมืองอื่น แต่ในปัจจุบันเมืองลำพูนมีการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวขึ้นภายในตัวเมือง ทำให้ความสำคัญของเอกลักษณ์ของเมืองกำลังจางหายไป

ผลจากการศึกษาพบว่า องค์ประกอบจากการรับรู้ ซึ่งทำให้เกิดจินตภาพของเมืองลำพูน ประกอบด้วย เอกลักษณ์ (Identity) โครงสร้าง (Structure) และความหมาย (Meaning) ในส่วนของเอกลักษณ์ จากการสังเคราะห์ข้อมูลพบว่า วัดและโบราณสถาน พระเครื่องสกุลลำพูน ผลผลิตทางการเกษตร ประเพณี ศิลปวัฒนธรรม สภาพแวดล้อมของเมือง สภาพวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนเมืองลำพูน มีส่วนทำให้เมืองลำพูนมีความโดดเด่นจากเมืองอื่น ๆ ในส่วนของโครงสร้าง จากการสังเคราะห์ข้อมูลด้านจิตภาพสาธารณะ (Public Image) พบว่าองค์ประกอบทางด้านจิตภาพของเมืองลำพูน ประกอบด้วย ทางเข้าเมือง (Gateways) เป็นสัญญาณเตือนการรับรู้ในการเดินทางเข้าสู่ตัวเมืองลำพูน โดยส่วนใหญ่มักเป็นองค์ประกอบทางด้านกายภาพที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น ทางเข้าเมืองที่มีความแข็งแรงภายในเมือง เช่น แม่น้ำกวาง สะพาน วัด เส้นทาง (Paths) เป็นองค์ประกอบที่เชื่อมโยงกับองค์ประกอบทางกายภาพอื่น ๆ ของเมือง โดยที่เส้นทางที่นำไปสู่สถานที่สำคัญของเมืองและเส้นทางที่มีการใช้สอยมาก มักเป็นเส้นทางที่คนส่วนใหญ่จดจำและรับรู้ได้มากกว่าเส้นทางอื่นเส้นทางที่มีความแข็งแรงภายในเมือง เช่น ถนนอินทขยศ ถนนเจริญราษฎร์ ถนนรอบเมือง แม่น้ำกวาง เส้นขอบ (Edges) เป็นเส้นกั้นที่แบ่งขอบเขตบริเวณของพื้นที่ออกจากกันอย่างชัดเจน โดยการเรียนรู้เส้นขอบที่เด่นชัดภายในเมืองลำพูน ประกอบด้วย เส้นขอบทางธรรมชาติ เช่นแม่น้ำกวาง เส้นขอบที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น แนวคูเมือง ประตูเมือง แนวอาคารพาณิชย์ริมถนนสายหลัก ศูนย์ชุมชน (Nodes) เป็นศูนย์กลางของกิจกรรมที่มีความเคลื่อนไหวซึ่งส่วนใหญ่ในบริเวณดังกล่าวจะคู่สืบสน วนวนเวียน อันเกิดจากการเข้ามาใช้บริการในศูนย์ชุมชนดังกล่าว ศูนย์ชุมชนที่มีความแข็งแรงภายในเมือง เช่น ศูนย์ชุมชนบริเวณตลาดสดหนองดอก ย่าน (Districts) เป็นบริเวณที่มีความคล้ายคลึงกันในลักษณะทางกายภาพ หรือลักษณะทางกิจกรรม ย่านที่มีความแข็งแรงภายในเมือง เช่น ย่านศาสนสถาน บริเวณวัดพระธาตุหริภุญไชยวรมหาวิหาร ภูมิสัญลักษณ์ (Landmarks) เป็นองค์ประกอบทางด้านกายภาพ ที่ใช้ในการอ้างอิงตำแหน่งภายในเมืองประกอบด้วย ภูมิสัญลักษณ์ที่มองเห็นได้ในระยะไกล (Distant Landmarks) เช่น องค์พระธาตุหริภุญไชย ภูมิสัญลักษณ์ที่มองเห็นได้ในระยะใกล้ (Local Landmarks) เช่น อนุสาวรีย์พระนางจามเทวี ในส่วนของความหมาย จากการสังเคราะห์ข้อมูลพบว่ามีความหลากหลายมากอันเนื่องมาจากความประทับใจซึ่งเกิดขึ้นในแต่ละบุคคล

จากผลการศึกษาทางผู้ศึกษาคาดว่าเทคนิควิธีการที่ใช้ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สามารถนำไปปรับใช้เป็นแนวทางในการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองลำพูน และเพื่อเป็นการพัฒนาเทคนิควิธีการดังกล่าวให้เหมาะสมกับแนวทางในการอนุรักษ์เมืองอื่น ๆ ต่อไปในอนาคต

ภาควิชา การวางแผนภาคและเมือง
สาขาวิชา การวางแผนผังเมือง
ปีการศึกษา 2537

ลายมือชื่อนิสิต พรชัย สุตันไชยนนท์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C435445: MAJOR URBAN PLANNING
KEY WORD: LAMPHUN / IMAGE / CONSERVATION

PORNCHAI SUTANCHAIYANONT : A STUDY ON IMAGE OF MUANG
LAMPHUN FOR URBAN CONSERVATION. THESIS ADVISOR :
ASSI.PROF.DOOSADEE THAITAKOO. 491 pp. ISBN 974-631-365-7

The identity of Lamphun ; ie, cultural heritage, town planning, and local way of life, which makes lamphun very unique is now likely to be faded and substituted by modernization. So that this thesis attempts to study on Mental Schemata of people which will be created from perception on valuable environment of Lamphun in order to develop a set of guidelines for conservation.

The results of the study reveals that the perception factors creating the image of Lamphun consists of *identity*, *structure* and *meaning* of the town. In details, it is also found that the *identity* including Buddhist temple (Wat) and ancient remains, Lamphun Sacred Buddha (Phra Kruang), agricultural products, culture and tradition and environment of the town steers Lamphun to be a prominent town. In terms of the *structure*, the analysis of public image shows that gateway is a symbol to generate the sense of access to City of Lamphun. Others physical both natural and man-made structures such as Kaung River, bridge, Wat and paths are also related to other physical structure of the town. Paths where people normally use and also paths accessible to important places of the town are something recognized and perceived rather than others. For instance, Intayongyod Road, Chareon Rath Road, Roub Muang Road, Kaung River. Besides the structure mentioned earlier, edges is another perceived physical structure to indicate boundaries between areas. These include natural edges such as Kaung River, and artificial edges such as moat, city wall and rows of commercial buildings along roads. Nodes are mainly centres for various activities. As the centres for activities, movement of crowded people are generated in most of the nodes of town. An example of node is at Nong Dok Market. Districts are areas where are similarly in physical characteristics or activities. An example of outstanding district in the town is religious district around Wat Phrathad Hariphunchai. Landmark is another physical factors referring location of places in the town. An important distant landmark is Phra Thad Hariphunchai. An important local landmark is Monument of Jam Thevee Princess. For *meaning*, the study found that it depends on individual impression.

It is expected that techniques and methodology used in the thesis will be applied to conservation and development planning for Lamphun. They also may be the criteria for further study on conservation planning for other towns in the future.

ภาควิชา.....การวางแผนภาคและเมือง..... ลายมือชื่อนิสิต..... นรชัย สัตนะโรยหนนง์.....
สาขาวิชา.....การวางผังเมือง..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ปีการศึกษา.....2537..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี โดยได้รับความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คุณหญิง ทายตะคุ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำ และ ข้อคิดเห็นต่าง ๆ ของการวิจัยมาด้วยดีมาโดยตลอด และ เนื่องจากทุนการวิจัยครั้งนี้บางส่วนได้รับ มาจากการอุดหนุนการวิจัยของบัณฑิตวิทยาลัย จึงขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยมา ณ ที่นี้ด้วย

ขอขอบคุณ คณาจารย์ภาควิชาการวางแผนภาคและเมืองทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาท วิชาความรู้ ขอขอบคุณ คุณแม่ คุณพ่อ คุณอา และครอบครัวที่ช่วยเหลือและคอยให้กำลังใจ

ขอขอบคุณ เจ้าหน้าที่ส่วนราชการจังหวัดลำพูนที่ให้การสนับสนุนข้อมูล ชาวเมืองลำพูน นักท่องเที่ยว ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งท่านผู้นำชุมชน ผู้จัดการฝ่ายบุคคลในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือที่ช่วยประสานงาน และ เพื่อน ๆ ที่ให้ความช่วยเหลือ ในระหว่างผู้ศึกษาทำการสำรวจ

ขอบคุณ ครอบครัวบุญทิพย์กุล ที่เอื้อเฟื้อเครื่องคอมพิวเตอร์ ที่ลือชัย ที่เอื้อเฟื้ออุปกรณ์ และสถานที่ เจ้าหน้าที่ห้องคอมพิวเตอร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ เจ้าหน้าที่ภาควิชาการวางแผน ภาคและเมือง ที่ ๑ ผังเมืองรุ่น 15 และเพื่อนร่วมรุ่น รวมทั้งทุกคนที่มีส่วนช่วยเหลือวิทยานิพนธ์ ฉบับนี้สำเร็จได้

พรชัย สุคันไชยนนท์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ม
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนที่.....	ฎ
สารบัญแผนภูมิ.....	ด
สารบัญรูปภาพ.....	ต
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาของการศึกษา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	3
ขอบเขตของการศึกษา.....	3
วิธีดำเนินการศึกษา.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	6
บทที่ 2 แนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	8
ประเภทของโบราณสถานแห่งชาติที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์.....	9
แนวความคิดในการอนุรักษ์ เมือง.....	17
แนวความคิดทางด้านจินตภาพ.....	47
แนวความคิดด้านการออกแบบและวางผัง เมือง.....	56
พระราชบัญญัติกฎหมายข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ที่ใช้ในประเทศไทย.....	62

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3	
วิวัฒนาการเมืองลำพูน.....	73
สมัยแคว้นทริภุไชย (พ.ศ.1205-1839).....	75
- การก่อกำเนิดเมือง.....	75
- สภาพเศรษฐกิจ.....	81
- สภาพสังคมและวัฒนธรรม.....	82
- ลักษณะการตั้งถิ่นฐาน.....	85
- ศิลปวัฒนธรรมในสมัยทริภุไชย.....	88
- ความสัมพันธ์ระหว่างแคว้นทริภุไชยกับเมืองต่าง ๆ.....	94
สมัยอาณาจักรล้านนา (พ.ศ.1839-2101).....	96
- ทริภุไชยในฐานะเมืองบริวารของอาณาจักรล้านนา.....	96
- สภาพเศรษฐกิจ.....	101
- สภาพสังคมและวัฒนธรรม.....	103
- ความสัมพันธ์ระหว่างอาณาจักรล้านนากับเมืองต่าง ๆ.....	106
ล้านนาในสมัยตกเป็นเมืองขึ้นของพม่า (พ.ศ.2101-2317).....	111
สมัยรัตนโกสินทร์ (พ.ศ.2325-ปัจจุบัน).....	113
- เมืองลำพูนสมัยกรุงรัตนโกสินทร์.....	113
- สภาพเศรษฐกิจ.....	119
- สภาพสังคมและวัฒนธรรม.....	128
- ลักษณะทางกายภาพ.....	134
บทที่ 4	
สภาพปัจจุบันของเมืองลำพูน.....	141
ขอบเขตและความสำคัญของเทศบาลเมืองลำพูน.....	141
ที่ตั้ง ลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะภูมิอากาศ ปริมาณน้ำฝน และความชื้นสัมพันธ์ ของเทศบาลเมืองลำพูน.....	144

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ลักษณะประชากรของ เทศบาล เมืองลำพูน.....	149
- ลักษณะประชากร.....	149
- การเปลี่ยนแปลงประชากร.....	151
- ความหนาแน่นของประชากร.....	151
- โครงสร้างประชากร.....	155
- ประชากรวัยแรงงาน.....	158
- การคาดการณ์จำนวนประชากรในอนาคต.....	161
- สรุป.....	165
ลักษณะกิจกรรมทาง เศรษฐกิจและสังคมวัฒนธรรม.....	169
- ลักษณะกิจกรรมทาง เศรษฐกิจของ เทศบาล เมืองลำพูน.....	169
- ลักษณะกิจกรรมทางสังคมวัฒนธรรมของ เทศบาล เมืองลำพูน.....	179
ลักษณะทางกายภาพของ เทศบาล เมืองลำพูน.....	185
- อาคาร.....	185
- การขยายตัวของ เมืองลำพูน.....	187
- ลักษณะการใช้ที่ดินใน เขต เทศบาล เมืองลำพูน.....	193
- การคมนาคมขนส่ง.....	213
- สาธารณูปโภค.....	241
- การท่องเที่ยว.....	266
บทบาทและแนวโน้มในอนาคต.....	272
- บทบาทหน้าที่ของ เมืองลำพูนในปัจจุบัน.....	272
- แนวโน้มของ เมืองลำพูนในอนาคต.....	275
ศักยภาพในการพัฒนา เมืองและปัญหาที่มีผลต่อการอนุรักษ์ เมืองลำพูน.....	285
- ศักยภาพในการพัฒนา เมือง.....	285
- ปัญหาที่มีผลต่อการอนุรักษ์ เมืองลำพูน.....	287

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5	
จินตภาพ เมืองลำพูน.....	293
ขั้นตอนในการดำเนินการค้นหาจินตภาพ เมืองลำพูน.....	298
ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบทางด้านจินตภาพ เมืองลำพูน.....	304
- จินตภาพจังหวัดลำพูน.....	304
- จินตภาพเทศบาล เมืองลำพูน.....	319
- จินตภาพตัวเมืองเก่าลำพูน.....	339
ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบทางด้านจินตภาพระดับจังหวัด ระดับเทศบาล และระดับตัวเมืองเก่า.....	358
จินตภาพ เมืองลำพูน.....	374
- เอกลักษณ์สาธารณะ (Public Identity).....	374
- จินตภาพสาธารณะ (Public Image).....	379
ปัญหาทางด้านจินตภาพ เมืองลำพูน.....	404
บทที่ 6	
บทสรุป ข้อเสนอแนะแนวทางการอนุรักษ์ และพัฒนาเมืองลำพูน.....	409
บทสรุป.....	409
ข้อเสนอแนะแนวทางการอนุรักษ์ และพัฒนาเมือง.....	417
- ข้อเสนอแนะการปรับปรุงโครงสร้างด้วยวิธีทางด้านผังเมือง.....	417
- ข้อเสนอแนะการปรับปรุงโครงสร้างด้วยวิธีทางด้านจินตภาพ.....	426
รายการอ้างอิง.....	444
ภาคผนวก.....	449
ประวัติผู้เขียน.....	491

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1	แสดงจำนวนข้าวเปลือกที่ส่งไปและรับมา ณ สถานีสำคัญของมณฑลพายัพ ระหว่าง พ.ศ. 2464-2480.....124
4.1	แสดงปริมาณน้ำฝน อุณหภูมิ ความชื้นสัมพัทธ์ ยัตราการระเหยของน้ำ ของจังหวัด ลำพูน พ.ศ. 2535.....148
4.2	แสดงจำนวนประชากรของเทศบาลเมืองลำพูน ปีพ.ศ.2516-2535.....150
4.3	แสดงการเปลี่ยนแปลงประชากรของเทศบาลเมืองลำพูน ปีพ.ศ.2519-2533.....152
4.4	แสดงสถิติการขออนุญาตปลูกสร้างอาคาร ปีพ.ศ.2527-2535.....153
4.5	แสดงจำนวนและความหนาแน่นประชากรในเขตเทศบาลเมืองลำพูน ปีพ.ศ.2524 -2535.....154
4.6	แสดงการเปรียบเทียบโครงสร้างประชากรตามหมวดอายุและเพศในเขตเทศบาลเมืองลำพูน จากการสำรวจในปีพ.ศ.2527 และปีพ.ศ.2534.....156
4.7	แสดงจำนวนประชากรในเขตเทศบาลเมืองลำพูน จำแนกตามหมวดอายุและเพศ ปีพ.ศ. 2523 2527 2534.....157
4.8	แสดงจำนวนและร้อยละของประชากรวัยแรงงาน ในเขตเทศบาลเมืองลำพูน ปีพ.ศ. 2534.....159
4.9	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้มีงานทำ จำแนกตามสาขาการผลิต ในเขตเทศบาลเมืองลำพูน ปีพ.ศ. 2534.....160
4.10	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้มีงานทำ จำแนกตามระดับการศึกษา ในเขตเทศบาลเมืองลำพูน ปีพ.ศ. 2534.....162
4.11	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ไม่มีงานทำ จำแนกตามระดับการศึกษา ในเขตเทศบาลเมืองลำพูน ปีพ.ศ. 2534.....163
4.12	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ที่ไม่อยู่ในกำลังทำงาน ในเขตเทศบาลเมืองลำพูน ปีพ.ศ. 2534.....164

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

4.13	แสดงการคาดการณ์จำนวนประชากรในอนาคต ของเทศบาลเมืองลำพูน ปีพ.ศ. 2535-2560.....	166
4.14	แสดงประเภทของกิจการอุตสาหกรรม ในเขตเทศบาลเมืองลำพูน ปีพ.ศ.2534....	172
4.15	แสดงจำนวนและร้อยละของสถานประกอบการกิจการอุตสาหกรรม จำแนกตามขนาด ของแรงงานในสถานประกอบการ ภายในเขตเทศบาลเมืองลำพูน ปีพ.ศ.2534...174	
4.16	แสดงจำนวนแรงงานในสถานประกอบการกิจการอุตสาหกรรม ภายในเขตเทศบาล เมืองลำพูน ปีพ.ศ.2534.....	174
4.17	แสดงการเปรียบเทียบจำนวนสถานประกอบการกิจการอุตสาหกรรม และแรงงาน ในเขตเทศบาลเมืองลำพูน ระหว่างปีพ.ศ. 2527 กับปีพ.ศ. 2534.....	175
4.18	แสดงจำนวนและร้อยละของสถานประกอบการค้าและบริการ จำแนกตามประ เภทการค้า ภายในเขตเทศบาลเมืองลำพูน ปีพ.ศ. 2534.....	177
4.19	แสดงจำนวนและร้อยละของสถานประกอบการค้าและบริการ จำแนกตามขนาด ของแรงงาน ภายในเขตเทศบาลเมืองลำพูน ปีพ.ศ. 2534.....	178
4.20	แสดงการเปรียบเทียบจำนวนสถานประกอบการค้าและบริการ ในเขตเทศบาล เมืองลำพูน ระหว่างปีพ.ศ. 2527 กับปีพ.ศ. 2534.....	180
4.21	แสดงการใช้ที่ดินประเภทต่าง ๆ ในปีพ.ศ. 2497.....	198
4.22	แสดงการใช้ที่ดินประเภทต่าง ๆ ในปีพ.ศ. 2536.....	202
4.23	แสดงอัตราการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินระหว่างปีพ.ศ.2497 และปีพ.ศ.2536.....	212
4.24	แสดงขบวนการไฟฟ้าโดยสารที่ผ่านสถานีลำพูนพ.ศ.2535.....	222
4.25	แสดงเส้นทางและรายละเอียดของรถโดยสารประจำทางพ.ศ.2535.....	233
4.26	แสดงการเปรียบเทียบจำนวนยานพาหนะ จำแนกตามประเภทระหว่างปี พ.ศ. 2533 และปีพ.ศ. 2535.....	237
4.27	แสดงปริมาณการใช้น้ำประปาปีพ.ศ. 2527-2535.....	242
4.28	แสดงการบริการโทรศัพท์ภายในจังหวัดลำพูน ปีพ.ศ.2535.....	250
4.29	แสดงจำนวนครู บัณฑิต ฝึกหัด ห้องเรียน จำแนกตามระดับการศึกษา.....	250

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

4.30	แสดงการเปรียบเทียบ สัดส่วนบุคลากรทางการแพทย์ต่อประชากร ในเขตเทศบาล เมืองลำพูน ปีพ.ศ.2527 และปีพ.ศ. 2534.....	261
5.1	แสดงขนาดพื้นที่แบ่ง เขตสำรวจ.....	300
5.2	แสดง เอกสภณศาสตร์ของ เมืองลำพูน.....	375
5.3	แสดงผลสรุปองค์ประกอบทางด้านจินตภาพที่มีความแจ่มชัดสูงสุด.....	402
5.4	แสดงผลสรุปองค์ประกอบทางด้านจินตภาพที่มีความแจ่มชัดต่ำสุด.....	407

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแนบที่

แนบที่	หน้า
1.1 แสดงขอบ เขตพื้นที่ศึกษา.....	7
4.1 แสดงขอบ เขตเทศบาล เมืองลำพูน.....	143
4.2 แสดง เส้นชั้นความสูง.....	145
4.3 แสดงบริ เวณน้ำท่วมปีพ.ศ. 2528.....	146
4.4 แสดงรูปแบบการ เปลี่ยนแปลงของชุมชน เมืองลำพูน.....	189
4.5 แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินปีพ.ศ. 2497.....	196
4.6 แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินปีพ.ศ. 2536.....	202
4.7 แสดงโครงข่ายสัญจรระดับอำเภอ ระดับจังหวัด.....	223
4.8 แสดงโครงข่ายการสัญจรระดับ เมือง.....	226
4.9 แสดงระบบการจราจรภายใน เขตเทศบาล เมืองลำพูน.....	230
4.10 แสดงตำแหน่งที่ตั้งของสถานีขนส่งระดับอำเภอ และระดับจังหวัด.....	234
4.11 แสดงตำแหน่งที่ตั้งของสถานีขนส่งระดับ เมือง.....	235
4.12 แสดงปริมาณการจราจรปีพ.ศ. 2535.....	238
4.13 แสดงการจัดระเบียบการจราจรใน เขตเทศบาล เมืองลำพูน.....	240
4.14 แสดงโครงข่ายแนวท่อประปาภายใน เขตเทศบาล เมืองลำพูน.....	243
4.15 แสดงทิศทางการไหลของท่อระบายน้ำ.....	245
4.16 แสดงระบบป้องกันน้ำท่วมภายใน เขตเทศบาล เมืองลำพูน.....	246
4.17 แสดงโครงการสถานที่ตั้งโรงบำบัดน้ำ เสียภายใน เขตเทศบาล เมืองลำพูน.....	248
4.18 แสดงการกระจายตัวของโทรศัพท์สาธารณะภายใน เขตเทศบาล เมืองลำพูน.....	251
4.19 แสดงการกระจายตัวของภาชนะรองรับขยะภายใน เขตเทศบาล เมืองลำพูน.....	252
4.20 แสดงที่ตั้งตลาดภายใน เขตชุมชน เมืองลำพูน.....	253
4.21 แสดงที่ตั้งสถาบันราชการภายใน เขตชุมชน เมืองลำพูน.....	256
4.22 แสดงที่ตั้งสถาบันการศึกษาภายใน เขตชุมชน เมืองลำพูน.....	258
4.23 แสดงการกระจายตัวของอุปกรณ์ที่ใช้ในการดับเพลิงภายใน เขตเทศบาล เมืองลำพูน.....	263
4.24 แสดงการกระจายตัวของตู้ไปรษณีย์ภายใน เขตชุมชน เมืองลำพูน.....	264

สารบัญแผนที่ (ต่อ)

	หน้า
4.25	แสดงที่ตั้งของสถานพักผ่อนหย่อนใจ และการกีฬาภายใน เขตเทศบาล เมืองลำพูน....267
4.26	แสดงที่ตั้งสถานที่ท่องเที่ยวภายใน เขตชุมชน เมืองลำพูน.....268
5.1	แสดงขอบเขตพื้นที่ในการสำรวจ.....301
5.2	แสดงองค์ประกอบทางด้านจินตภาพระดับจังหวัด จากการรับรู้ของกลุ่มคน เมือง ลำพูน.....308
5.3	แสดงองค์ประกอบทางด้านจินตภาพระดับจังหวัด จากการรับรู้ของกลุ่มนักท่องเที่ยว..311
5.4	แสดงองค์ประกอบทางด้านจินตภาพระดับจังหวัด จากการรับรู้ของผู้ศึกษา.....318
5.5	แสดงองค์ประกอบทางด้านจินตภาพระดับเทศบาล จากการรับรู้ของกลุ่มคน เมือง ลำพูน.....321
5.6	แสดงองค์ประกอบทางด้านจินตภาพระดับเทศบาล จากการรับรู้ของกลุ่มนักท่องเที่ยว.....328
5.7	แสดงองค์ประกอบทางด้านจินตภาพระดับเทศบาล จากการรับรู้ของผู้ศึกษา.....332
5.8	แสดงองค์ประกอบทางด้านจินตภาพระดับตัวเมืองเก่า จากการรับรู้ของกลุ่มคน เมืองลำพูน.....341
5.9	แสดงองค์ประกอบทางด้านจินตภาพระดับตัวเมืองเก่า จากการรับรู้ของกลุ่ม นักท่องเที่ยว.....346
5.10	แสดงองค์ประกอบทางด้านจินตภาพระดับตัวเมืองเก่า จากการรับรู้ของผู้ศึกษา.....350
5.11	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบทางด้านจินตภาพ ระดับจังหวัด ระดับ เทศบาล ระดับตัวเมืองเก่า จากการรับรู้ของกลุ่มคน เมืองลำพูน.....359
5.12	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบทางด้านจินตภาพ ระดับจังหวัด ระดับ เทศบาล ระดับตัวเมืองเก่า จากการรับรู้ของกลุ่มนักท่องเที่ยว.....360
5.13	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบทางด้านจินตภาพ ระดับจังหวัด ระดับ เทศบาล ระดับตัวเมืองเก่า จากการรับรู้ของผู้ศึกษา.....361
5.14	แสดงจินตภาพสาธารณะระดับจังหวัด.....380
5.15	แสดงจินตภาพสาธารณะระดับเทศบาล เมืองลำพูน.....386

สารบัญแนบที่ (ต่อ)

	หน้า
5.16 แสดงจินตภาพสาธารณณะระดับตัว เมือง เก่าล่าพูน.....	394
6.1 แสดงข้อ เสนอแนะแนวทางปรับปรุงโครงสร้างด้วยวิธีการทางด้านผัง เมือง.....	420
6.2 แสดงข้อ เสนอแนะแนวทางปรับปรุงโครงสร้างด้วยวิธีการทางด้านจินตภาพ.....	427

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1.1	แสดงขั้นตอนและวิธีการศึกษาจินตภาพ เมืองลำพูน เพื่อการอนุรักษ์.....4
2.1	แสดงช่วงเวลาในการครอบครองเมือง แบบที่ 1.....13
2.2	แสดงช่วงเวลาในการครอบครองเมือง แบบที่ 2.....14
2.3	แสดงช่วงเวลาในการครอบครองเมือง แบบที่ 3.....14
2.4	แสดงช่วงเวลาในการครอบครองเมือง แบบที่ 4.....15
4.1	แสดงปริมาณน้ำฝน และจำนวนวันที่ฝนตกของจังหวัดลำพูนในปีพ.ศ.2535.....148
4.2	แสดงจำนวนประชากรในเขตเทศบาล เมืองลำพูนแยกเพศ ปีพ.ศ.2516-2535.....150
4.3	แสดงสถิติของปลูกสร้างอาคารจำแนกตามประเภท ปีพ.ศ.2527-2535.....153
4.4	แสดงจำนวนและความหนาแน่นประชากรในเขตเทศบาลเมืองลำพูน ปีพ.ศ.2524-2535.....154
4.5	แสดงจำนวนผู้มีงานทำ จำแนกตามระดับการศึกษา ในเขตเทศบาลเมืองลำพูน ปีพ.ศ. 2534.....162
4.6	แสดงจำนวนผู้ไม่มีงานทำ จำแนกตามระดับการศึกษา ในเขตเทศบาลเมืองลำพูน ปีพ.ศ. 2534.....163
4.7	แสดงจำนวนของผู้ไม่อยู่ในกำลังทำงาน ในเขตเทศบาลเมืองลำพูน ปีพ.ศ.2534...164
4.8	แสดงการคาดการณ์ประชากรในอนาคต ของเขตเทศบาลเมืองลำพูน ช่วงปีพ.ศ. 2535-2560.....166
4.9	แสดงประเภทของกิจการอุตสาหกรรมในเขตเทศบาลเมืองลำพูน ปีพ.ศ.2534.....172
4.10	แสดงจำนวนของสถานประกอบกิจการการค้าและบริการ จำแนกตามประเภทการค้า ภายในเขตเทศบาลเมืองลำพูนในปีพ.ศ.2534.....177
4.11	แสดงจำนวนสถานประกอบกิจการค้าและบริการ จำแนกตามขนาดของแรงงาน ในสถานประกอบการ ภายในเขตเทศบาลเมืองลำพูน ปีพ.ศ. 2534.....178
4.12	แสดงการใช้ที่ดินประเภทต่าง ๆ ในปีพ.ศ. 2497.....198
4.13	แสดงการใช้ที่ดินประเภทต่าง ๆ ในปีพ.ศ. 2536.....202

สารบัญแผนภูมิ (ต่อ)

	หน้า
4.14 แสดงอัตราการเปลี่ยนแปลงการใช้จ่ายที่คืนระหว่างปีพ.ศ. 2497 และปีพ.ศ.2536....	213
4.15 แสดงจำนวนผู้ใช้น้ำประปา และปริมาณการใช้น้ำประปา ในช่วงปีพ.ศ. 2527 -2535.....	242
5.1 แสดงขนาดแบ่งเขตพื้นที่ในการสำรวจ.....	300
5.2 แสดงเอกลักษณ์สาธารณะของเมืองลำพูน จำแนกตามประเภท.....	375

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบที่	หน้า
3.1	แสดงผัง เมืองทริภูโยชัย.....78
3.2	แสดงตำแหน่งที่ตั้งของ เมืองโบราณในสมัยแคว้นทริภูโยชัย เขตจังหวัด เชียงใหม่ และจังหวัดลำพูน.....87
3.3	แสดงรูปแบบ เจดีย์ที่ปรากฏอยู่ภายในชุมชน เมืองลำพูน.....89
3.4	แสดงรูปแบบของพระพุทธรูป และพระพิมพ์ในสมัยแคว้นทริภูโยชัย.....91
4.1	แสดงลักษณะกิจกรรมทาง เศรษฐกิจภายใน เขตชุมชน เมืองลำพูน.....170
4.2	แสดงลักษณะกิจกรรมทางสังคมภายใน เขตชุมชน เมืองลำพูน.....181
4.3	แสดงลักษณะทางกายภาพภายใน เขตชุมชน เมืองลำพูน.....186
4.4	แสดงการคมนาคมขนส่งภายใน เขตชุมชน เมืองลำพูน.....220
4.5	แสดงระบบสาธารณูปการภายใน เขตชุมชน เมืองลำพูน.....254
4.6	แสดงสถานที่ท่องเที่ยวภายใน เขตชุมชน เมืองลำพูน.....269
4.7	แสดงปัญหาที่มีผลต่อการอนุรักษ์ภายใน เขตชุมชน เมืองลำพูน.....288
5.1	แสดงเอกลักษณ์สาธารณะ (Public Identity).....376
5.2	แสดงจินตภาพสาธารณะ (Public Image) ระดับจังหวัด.....381
5.3	แสดงจินตภาพสาธารณะ (Public Image) ระดับเทศบาล.....387
5.4	แสดงจินตภาพสาธารณะ (Public Image) ระดับตัวเมืองเก่า.....395
5.5	แสดงปัญหาทางด้านจินตภาพ.....405